
درباره‌ی
مسائل شهرسازی در ایران امروز

تألیف
مجید غمامی

فهرست

- ۷ درباره‌ی نویسنده
- ۹ مقدمه
- ۱۵ قدردانی
- ۱۷ بخش یکم: تراکم‌فروشی
- ۱۹ ۱. شهر فروشی و بحران آلودگی هوا
- ۳۱ ۲. تعداد طبقات ساختمان‌های شهر، چرا و چگونه باید کنترل شود؟
- ۴۰ ۳. ملاحظاتی در باب سیاست افزایش تراکم در شهرها
- ۴۷ بخش دوم: نظرها و سیاست‌های شهری
- ۴۹ ۴. آشتی با شهر
- ۵۳ ۵. توسعه‌ی تهران، تناقض و ناهماهنگی در سیاست‌ها
- ۵۹ ۶. انتقال پایتخت، راه‌حل یا راه‌گریز از واقعیت
- ۶۹ ۷. نگاهی به عملکرد شهرهای جدید در مجموعه‌ی شهری تهران

۸۷	بخش سوم: طرح‌های شهری و نهادهای شهرسازی
۸۹	۸. آیا با «طرح» می‌توان مسائل شهرها را حل کرد؟
۹۶	۹. طرح‌های شهری و نارسایی‌های نهادی
۱۰۵	۱۰. روش‌های شهرسازی نوین: درس‌هایی از تجربه‌ی جهانی
۱۱۱	۱۱. رسالت تاریخی شورای شهر تهران
۱۲۱	بخش چهارم: معماری، سیمای شهر، و طراحی شهری
۱۲۳	۱۲. بحران معماری: همدلی و تفاهم یا ضوابط و اصول
۱۳۱	۱۳. آموزش معماری: از رؤیا تا واقعیت
۱۴۲	۱۴. طراحی شهری: وضعیت دیروز، الزامات امروز
۱۵۱	۱۵. راه‌ها؛ محدودیت‌ها و انتظارات
۱۶۶	۱۶. انبوه‌سازی مسکن و تنوع در فضای شهری
۱۷۱	۱۷. طراحی مجتمع‌های مسکونی - بررسی یک نمونه در شمال تهران

درباره‌ی نویسنده

مجید غمامی متولد ۱۳۲۷ در تهران، فارغ‌التحصیل دوره‌ی کارشناسی ارشد معماری (۱۳۵۴) و کارشناسی ارشد شهرسازی (۱۳۵۸) از دانشگاه تهران است. او طی سی و چند سال گذشته در هر دو زمینه‌ی معماری و شهرسازی فعال بوده، اما از سال ۱۳۶۵ به این سو تمرکز او بیشتر در زمینه‌ی شهرسازی بوده است.

وی طی بیست سال مدیریت پروژه‌های متعدد شهرسازی، از جمله طرح جامع مشهد و طرح مجموعه‌ی شهری تهران را به عهده داشته است. و در چند سال گذشته (تا شهریور ۱۳۸۵) نیز مسئولیت هدایت و هماهنگی مطالعات طرح جامع جدید تهران را داشته است.

او در حاشیه‌ی فعالیت حرفه‌ای با رسانه‌های جمعی نیز همکاری داشته است و حاصل کار چندین مصاحبه با مجلات، روزنامه‌ها و رادیو تلویزیون است. همچنین بیش از سی مقاله در نشریات تخصصی و دو کتاب از کارهایش به چاپ رسیده است.

مقدمه

پس از پیروزی انقلاب در بهمن ماه سال ۱۳۵۷، به دلیل شرایط طبیعی بعد از یک انقلاب بزرگ اجتماعی، و در پی آن، شروع جنگ تحمیلی در شهریور ماه ۱۳۵۹، مسائل مربوط به شهرنشینی و شهرسازی و معماری (جز آنچه وجه سیاسی و اجتماعی داشت و به ویژه به واگذاری های گسترده ی زمین و تأمین مسکن قشرهای محروم جامعه مربوط می شد)، چندان مورد توجه حکومت و دولت نبود و در نتیجه تا چند سال عرصه ی کار حرفه ای در این زمینه دچار رکود شد.

از حدود سال های ۶۲-۱۳۶۳ با شروع مجدد کار تهیه ی طرح های جامع و تفصیلی شهرها و رواج تهیه ی «طرح های آماده سازی زمین» برای به سامان کردن زمین هایی که در سطحی وسیع در اطراف همه ی شهرهای کشور توسط سازمان زمین واگذار می شد، و به دنبال آن تصمیم دولت به احداث شهرهای جدید در اطراف شهرهای بزرگ در اسفند ماه ۱۳۶۴، و به موازات این ها، توجه دانشگاه ها و اهل حرفه و دستگاه های مسئول به موضوع هویت معماری و کیفیت سیما و نماهای شهری، روحی تازه در کالبد حرفه شهرسازی و معماری دمیده شد و باز دفاتر مشاوره ی شهرسازی و معماری و شرکت های پیمانکاری فعال شدند.

با پایان جنگ تحمیلی در سال ۱۳۶۷ و شروع دوران بازسازی و سازندگی، و به ویژه با تحولی که در شیوه ی اداره ی امور پایتخت از اواخر سال ۱۳۶۹ توسط شهرداری تهران در پیش گرفته شد و به سرعت در همه ی شهرهای کشور رواج یافت و همه گیر شد، فعالیت در عرصه ی ساختمان و مسکن شتاب بیشتری گرفت.